

Men schrijft in te Tongeren bij V. COLLEÉ, uitgever en eigenaar van dit blad. De POSITRIJDER verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en 's zaterdags. Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen, moeten franco gedaan worden aan den uitgever Groote-Markt, n° 37-39, Tongeren.

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement
3 maal per week 6 fr. 's jaars
2 » » 5 fr. »
1 » » 4 fr. »
Een blad afzonderlijk 10 centiem.
De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.
Aankondigingen 15 centiem per drukregel.
Reclamen, voorstellen en andere artikelen, vooraan en binnen in het blad: 1 frank den drukregel.

TONGEREN, DEN 11 AUGUSTUS 1908.

Provincieraad van Limburg.

Zitting van vrijdag 24 Juli.

M. de Voorzitter geeft lezing van een telegram van gelukwensching van wege den koning aan den H. Gouverneur, alsmede van een brief van M. Meyers, den Raad betreffend voor de vernieuwing van zijn mandaat als senator.

Men gaat voort met de bespreking en de stemming der artikelen van de begrooting der uitgaven.

OPENBARE WERKEN.

Toelagen voor het verbeteren van buurtwegen en waterlopen en gezondheidswerken, fr. 86,500. — Aangenomen.

Toelagen voor het onderhoud der buurtwegen, fr. 30,000. — Aangenomen.

LANDBOUW.

Worden aangenomen de volgende toelagen: 1000 fr. aan de provinciale landbouwmaatschappij, — 100 fr. aan de Nationale maatschappij voor het verbeteren der runderassen in België, — 5000 fr. aan een provinciale maatschappij van herverzekering tegen de sterfte onder het vee, — 5000 fr. aan de provinciale maatschappij van herverzekering tegen de sterfte der paarden, te Hasselt, — fr. 500 aan een prov. maatsch. van herverzekering tegen de sterfte der zwijnen, — fr. 1000 voor eerste inrichting ten voordele der onlerlinge maatsch. tegen de sterfte der paarden, runderen, varkens, geiten en trekdonzen, — fr. 500 voor eerste inrichting der maatschappij van veeveelt voor 't verbeteren van het vee, — 100 fr. aan de nation. maatsch. voor 't verbeteren van den Belgischen trekdonz, — 100 fr. aan de nation. maatsch. van het Belgisch trekpaard, — 50 fr. aan de maatschappij « La Cocorico », van Hasselt, om 't kweken en de prijskampen van zang der kleine henen, — 200 fr. om de kosten te dekken van eerste inrichting van onder. maatschappijen onder landbouwers om de vervoestingen te verzachten die onweersaan den oogst toebrengen, — 4000 fr. voor oprichting van tgdelijke scholen van landbouw en huishoudkunde in de provincie, — 450 fr. aan elk der aangenomen waarden der kantons Maaseyck, Lommel en Peer, hetzij 1300 fr. — 1000 fr. ten voordele der Boerengilden en soortgelijke maatschappijen, — 3000 fr. aan de arme gemeenten en opbare gestichten voor het behouden van heidegronden of hunne herschepping in weiden enz.

Op voorstel van den H. Hayen stemt de Raad een toelage van 2000 fr. ten voordele der katholieke Hoogeschool van Louven.

RIJWIELGEGAVEN.

30,000 fr. voor de bouw van lokalen voor den dienst van den prov. Raad, — 30,000 fr. toelagen aan het Staat-bestuur voor het aanleggen van groote verbindingswegen en rijwielbanen in de provincie.

M. Delvoie herinnert dat er beslist was den weg van Tongeren tot Maestricht te hermaken en er nu een nieuwe bekleezelba zijweg aan te leggen. De werken van de sectie van Tongeren tot Gennep-Elderen zijn in aanbesteding geseld geweest, maar zijn niet begonnen, uit hoofde van het hoog bedrag der aanbidding, terwijl nochtans de sectie van Vroonhoven tot aan de grens heraangelegd wordt.

Spreekers diest eenen dringenden oproep om de spoedige hermaking te bekomen van dezen weg.

Toelagen van 5000 fr. wordt verband aan de gemeenten voor 't aanleggen van rijwielbanen. Worden aangenomen de volgende buitengewone toelagen:

15,000 voor bouw van scholen, — 10,000 fr. voor opbouw en herstelling der kerken en pastorieën, voor kunstmatige verciering en bemebeling derzelfde kerken, — 6,000 fr. voor bouw van inrichting van wedergemeentelijke gasthuizen, — Toelage van 3,157 fr. voor het herstellen van het monumentaal stadhuis van Borgloon, — 8,334 fr. voor het inrichten ener prov. tentoonstelling te St-Truiden, — 50,000 fr. voor den bouw ener onderrichtschool voor vrouwen, — 9,665,31 fr. voor de herstellingswerken van de monumentale kerk van O. L. V. te Tongeren, — 10,000 fr. voor tusschenkomst in de kosten van eerste inrichting van 't nijverheids- en beroeps-onderwijs, — 800 fr. voor de bemebeling en inwendige schildering van het monumentaal stadhuis van Borgloon, — fr. 5,138,50 aan de burgerlijke godshuizen van Borgloon voor de bouw van eenen nieuwe kapel aan het gasthuis van Graethem, — 10,000 fr. aan de maatschappij « Het Huis van den Onderpogen Bijstand », te Hasselt, voor de bouw van een lokaal, — 20,000 fr. aan de stad Has-

selt voor het daarstellen eener inrichting tot zuivering van het drinkbaar water, — 3,000 fr. voor de studie van de lagen drinkbaar water van Limburg's ondergrond.

De Raad gaat over tot het hoofdeluk der ontvangsten van de begrooting van 1909.

GEWONE ONTVANGSTEN. — OPGENTIEMEN.

40 opcentiem op de hoofdsom der grondbelasting der bebouwde en onbebouwde gronden, 131,000 fr. — 4 buitengewone opcentiem op de hoofdsom van de grondbelasting der bebouwde en onbebouwde eigendommen 37,500 fr. — 19 opcentiem te heffen op de hoofdsom der personeels belastingen, 61,000, — 7 centiem te heffen op de hoofdsom van het patentrecht, 6,500 fr.

BELASTINGEN.

Opbrengst van de belasting op de slijters van sterke dranken, 78,000. — Belasting op de slijters van gegiste dranken, 12,500 fr. — Belasting op de slijters van tabak, 33,000 fr. — Belasting op de honden 100,000 fr. — Belasting op de jachtpatenten, 7,000 fr. — Belasting op de rijwielen 80,000 fr. — Belasting op de automobielen, 7,000 fr. — Belasting op de pianos, harmoniums en orgels, 10,000 fr. — Belasting op de gaarden, 5,500 fr. — Belasting op het mobiliair, 34,000 fr. — Belasting van 1 1/2 %, op de huurwaarde 26,000 fr. — Belasting op de bewegkracht, 12,500 fr. — Opbrengst van 25 centiem op het patentrecht der maatschappijen, 2,000 fr. — Belasting op de nieuwe dranksluiterijen 15,500. — Belasting op de bewateringen, 6,500.

INKOMSTEN EN OPBRENGSTEN.

Winstandelen op te trekken uit hoofde van acties onverschreven voor de buurtspoorwegen, fr. 147,039.

M. Derriks vermeldt dat de aanlegging van verschillende secties van de lijn Genck-Luik reeds begonnen is, nl. van Bilsen tot Riempsf, en hij verzoekt de Deputatie het verzoekschrift te steunen, waarbij verscheidene gemeenteraden vragen dat deze sectie in uitbating zou geseld worden voor het vervoer van beetwortels.

M. Gielen zegt dat de Deputatie dit verzoekschrift gaarne zal steunen.

TOELAGEN EN HULPGELDEN.

Toelage of aandeel van den Staat in de kosten van uitvoering van het reglement over het paardenras, 21,215 fr. — Id. voor het runderras, 16,700 fr.

RIJWIELGEWONE ONTVANGSTEN.

Beschikbare overschot van de vorige dienstjaren, 92,061,68 fr. — Verkoop van publieke fondsen voortkomende van het reservfonds, GEMEENE FONDS.

Stortingen der gemeenten voor het gemeene fonds, 190,000 fr.

2e Voorwerp. — Bijzondere kredieten te heffen aan de begrooting voor 1908.

M. de Voorzitter stelt aan den Raad voor namens de bijzondere kredieten, o. a. de volgende beslissing te nemen:

De Raad besluit de betaling aan den heer Christiaens-Lamine, zannemer te Tongeren, voor werken en leeringen gedaan aan het Justitiepaleis van Tongeren, in 1907, de som van 2,261,23 fr. — Terughetaling aan den voorzitter der rechtbank van 't arrondissement van Tongeren, wegens voors. hollen gedaan in 1907, fr. 1,164,86.

Het volgende wordt voorgesteld:

De ondergetekenden stellen voor een wensche aan de Begrooting te steunen, ont te bekomen: 1° dat de verbeteringswerken der Staatswegen, begonnen ingevolge het onderzoek in 1902, met nieuwe naarstigheid zouden hernomen worden;

2° de onmiddellijke verbetering, zonder nadeel toe te brengen aan de andere werken, van de drie voornaamste banen van Limburg: Hasselt-Tongeren, Hasselt-St-Truiden, St-Truiden-Oreye, (Het) de Meuis, de Borchgrave, Jadoul, de Graelt, Portmans, Doms, de Gerswarem, Delvoie, Schaeten.

M. Graef de Meuis stelt voor bij den voorgestelden wensche het volgende 3° te voegen:

« Dat op de voormelde wegen de kasseining door de bekleezeling zouden vervangen worden, wat bezuinigend zou zijn en voldoende zou geven aan alle gebruikers van den weg. Nochtans zouden de uitgaven en doorgangen van steden en dorpen gekasseid worden ».

M. Deplonge stelt voor aan het 2° van het voorstel bij te voegen « den weg Sint-Truiden-Tongeren ».

M. Cornet de Peissant stelt voor er nog bij te voegen de wegen Hasselt-Hechtel tot aan de grens, en Tongeren-Maestricht.

De wensche, aldus volledig, wordt aangenomen.

M. de Voorzitter besatigt dat de Raad aan 't einde zijner werkzaamheden gekomen is en verzoekt den H. Gouverneur den zittijd te sluiten.

M. de Gouverneur, in naam des Konings verklaart den zittijd gesloten.

Toeuichtingen en geroep: Leve de Koning!

Stads- & Provincienieuws

AAN ONZE LEZERS. — Ter oorzaak van het hoogste van O. L. Vrouw Hemelvaart, op Zaterdag aanstaande, 15 Augustus, zal de *Postrijder* daags te voren, op Vrijdag 14 Augustus, verschijnen. Ons blad van Donderdag zal niet uitkomen.

HOESSELT. — IN HET VERKEERD REELGAT GEKOMEN!... — Hier bestaat 't gebruik, dat wanneer een huis opgezet wordt, de helpers eens goed getraakteerd worden.

Bij H. J. was zulk dees week ook het geval en de mei zou gestoken worden. Men liet er daags te voren eenen have ten hier brengen, welke in de schuur werd gelagd, maar toen 's anderdaags de gerechtigden het puik Gambriusaal wilden aanspreken, was 't champagne!... « Onnogeijk kunnen af krijgen », schreven de snaken tot alle naspoor op de ton.

HASSELT. — TENTOONSTELLING. — Woensdag werd in onze Limburgsche ambachtsschool de tentoonstelling geopend der werken, door de leerlingen gedurende het afgelopen schooljaar vervaardigd. Zij heeft reeds druk bezoek gehad en verdient ook bezocht te worden. Kenners staan vol bewondering te zien bij de afdeeling schrijnwerkerij en meubelmakerij, het prachtig bureau-ministre, het hangschap, de draaiende bibliotheek, de teekentafels, ornamentstoelen en tafels, schoone teekeningen. Ook de afdeeling mechaniek en kunstsmidderij is zeer merkwaardig. De tentoonstelling blijft open tot 15 Augustus.

MECHELEN a M. — Maandag trokken voor de tweede maal een tiental schoolkinderen, vooral meisjes, naar de gemeentebosschen om de nonvlinders uit te roeien. Zij yongen er niet minder dan 1 1/2 a 15 duizend. De kinderen alsook het onderwijzend personeel, wisselen die vangst voort te zettend omdat het gouvernement er geene vergoeding voor schenkt. De nonvlinders zitten tegenwoordig van aan den voet tot eenen manshoogte, tegen de denneboomen. De diertes, die veel overeenkomst hebben met dikke motten, zijn dik van het zaad en brengen ontelbare jongen voort.

NEERPELT. — EEN BISSCHOPPELIJK COLLEGE. — Woensdag werd hier in de Statiestraat de grond aangekocht van de juffrouwen Moonen voor het bisschoppelijk college.

De gemeenteraad heeft in hare zitting van Donderdag een som van 15,000 fr. gestemd tot het aankopen van dezen grond.

Weldra zal men dus met de werkzaamheden beginnen tot welzijn van Neerpelt's jeugd en omstreken.

ACHTEL. — DE RINDEKOOTEN. — Men herinnert zich de aubouwing van den stedenmaker en leuder Van S., die te Roumond een kindje van eenen onbekende kochte had die ofchoon te onvolgode in ons land, toch in Holland geldig zijn. Hij zal zijn gekocht kind te Achtel nitbesteed, gaan terughalen.

DE EERSTE SPOORWEG IN LIMBURG. — Een dezer dagen kregen wij, bij toeval, de verslagen van den Provincieraad van Limburg van 1837, in de hand: in dat jaar werd, voor de eerste maal, het groot en nieuw vraagstuk der spoorwegen besproken, en de raad onderzocht hoe Limburg zou moeten verbonden worden met den spoorweg van Oosten- en Antwerpen naar Keulen.

Drie voorstellen werden gedaan: Het tegenwoordig Nederlandsch Limburg, met uitzondering der stad Maestricht, was in dien tijd vereenigd met het huidige Belgisch Limburg. De lelen van den Provincieraad, welke de kantons van den rechteroever der Maas verteenwoordigden, deden gelden dat, bij het sluiten van den vrede, Maestricht zonder twijfel aan België zou overgegeven worden en wederom de hoofdplaats van Limburg zou worden; dat dus de nieuwe lijn zoo kort mogelijk bij Maestricht moest ko-

men. Zij stelden voor dat de spoorweg zou gemaakt worden in de richting van Hocht bij Maestricht.

2. De stad Hasselt vroeg dat de nieuwe lijn zou uitgaan van Landen dat zij zou loopen langs Sint-Truiden en Hasselt, en dat zij alzoo zou voortgaan naar het Noorden der Provincie, tusschen Maaseyck en Bree.

3. De stad Tongeren vroeg dat de spoorweg zou uitgaan van Borgworm, en dat zij den ouden roomeischen steenweg zou volgen tot Tongeren; de verdere richting werd niet aangeduid.

De meerderheid van den Provincieraad gaf de voorkeur aan het eerste voorstel, maar, in plaats dat België Maestricht zou krijgen, kreeg Holland al de kantons op den rechteroever der Maas. Van den spoorweg naar Hocht, werd niet meer gesproken. Een spoorweg werd gemaakt van Landen naar Sint-Truiden en ingehuldigd in 1839. In 1845 sloeg men de hand aan het werk om deze lijn voort te maken tot Hasselt; dit nieuw deel werd ingehuldigd in 1847.

Toen deze belangrijke bespreking in den Provincieraad van Limburg plaats had, scheen iedereen overtuigd dat er nooit meer dan een spoorweg in Limburg zou gemaakt worden! wat zouden de menschen van dien tijd wel zeggen indien zij eens konden terugkomen van uit de andere wereld!

BERGHE. — De Gouverneur der provincie Limburg, brengt ter kennis van het publiek dat een Commissie ingeseld krachten ont. 2 van het Koninklijk besluit van 31 Juli 1825 (Staatsblad n° 65) zal vergaderen op het provinciaal Gouvernementshuis, Dinsdag, 15 September, aanstaande om 9 ure 's morgens onder voorzitterschap van den H. Hoofdingewer, Directeur van Leuzen en wege der provincie, ten einde over te gaan tot het examen der personen die verlangden het bedrag van indultie tot te oefenen. — Het programma der kennis staat in het Bestuursblad n° 100 van het jaar 1899.

De personen die zich voor zeege commissie willen aanbieden moeten: 1° hunne belofde gelijkzinnig als anderszins, vergezeld van een attestatie op zegel van hunne gehoorbakt aan het provinciaal bestuur van Limburg voor vrijdag 11 September 1908, 2° bewijzen dat zij hun naam eene hebben in een der loketten der provincie Limburg; 3° doen kennen in hun rekwest, of zij verlangden het examen te doen in de Franse of in de Vlaamsche taal; 4° Storting doen den dag der examen van 9 ure 's morgens op de 18 afdeling der bureaus van het provinciaal Gouvernement van de som van fr. 24,30 voor kosten van diploma en kost ten van zegel. Deze som zal hem teruggeven worden in geval van niet toekoming.

BINNENLAND.

LEIK. — TREINBOTING. — Woensdag ten 9 ure 's avonds is een reizigerstrein, die een weinig in vertraging was, te Stroley aangereid door eenen koopwagentrein.

De reizigers werden op elkaar geworpen, en velen werden gekwetst of gekneusd, doch geen enkele erg.

De stoffelijke schade is zeer groot. Men heeft heel den nacht tot aan de opruiming moeten werken.

— EEN MOORDDADIG GEVECHT is geleverd tusschen dronken mijnwerkers, Waden en Vlamingen. De messen speelden hunnen rol en een der vechters, een Vlaming, is met gekloven kop, naar het gasthuis gebracht.

— TENTOONSTELLING. — De ministers Hubert en Davignon hebben den officieel de Verviers tentoonstelling van Kunsten en Ambachten, ingericht in de uitgestrekte lokalen van het koninklijk athenaeum.

DISON. — DROEGE ONBEVAL. — Gisteren avond, stapte een 10 jarige meisje, met nam. Rassenfosse, door de Antrimontstraat, een porcelaine schotel tegen de zijde houdende. Het arme kind viel eensklaps; de schotel werd verbruld en een der scherven raakte haar den buil zoo erg open, dat de ingewanden door de wonden uitkwamen. Heeren doctoren Anten en Fonsny hebben het meisje verzorgd.

HERBSTAL. — ONGELUKKIG EINDE VAN EENEGRUISAARD. — Een 74 jarige onderling, met nam. Aard D., bewoende met een anderen grijsaard een klein huisje der Marexestraat. Vredden nacht, voelde hij zich waarschijnlijk ongesteld, of stond hij op zijnen slaap, in alle geval opende hij het vensteren tuimelde op straat. Niemand had het ongeval gezien, noch gehoord. Slechts verscheidene uren later, vond men hen op de straatstenen uitgestrekt. Ondanks de zorgen, hem door heer doctor Gérard toegediend, gaf hij weldra den geest.